DOKUMENT WYJAŚNIAJĄCY

do Zmian nr 4/2025 Warunków Dotyczących Bilansowania. Na podstawie: Rozporządzenia Komisji (UE) 2017/2195 z dnia 23 listopada 2017 r. ustanawiającego wytyczne dotyczące bilansowania

Data przygotowania: 27 listopada 2025 r.

Niniejszy dokument wyjaśniający składa się z opisu przedmiotu, przyczyny i planowanego terminu wejścia w życie zmian Warunków Dotyczących Bilansowania. Na podstawie: Rozporządzenia Komisji (UE) 2017/2195 z dnia 23 listopada 2017 r. ustanawiającego wytyczne dotyczące bilansowania (dalej: „WDB"), zatwierdzonych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (dalej: „Prezes URE") decyzjami o znaku DRR.WRE.744.17.2023.ŁW z dnia 27 września 2023 r. i z dnia 26 stycznia 2024 r. oraz zmienionych decyzjami Prezesa URE o znakach DRR.WRE.744.5.2024.JKo1 z dnia 16 maja 2024 r. i z dnia 31 maja 2024 r., DRR.WRE.744.20.2024.ŁW z dnia 19 lutego 2025 r. oraz DRR.WRE.744.3.2025.AOr z dnia 28 maja 2025 r. – określonych w Zmianach nr 4/2025 Warunków Dotyczących Bilansowania (dalej: „Zmiany nr 4/2025 WDB").

Dokument wyjaśniający nie stanowi integralnej części Zmian nr 4/2025 WDB i nie może być podstawą praw ani obowiązków Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. jako operatora systemu przesyłowego (dalej: „OSP"), ani użytkowników systemu, a także nie jest przedmiotem zatwierdzania przez Prezesa URE w ramach postępowania administracyjnego dotyczącego Zmian nr 4/2025 WDB.

PRZEDMIOT ZMIAN

Modyfikacje zawarte w Zmianach nr 4/2025 WDB obejmują:

- Wprowadzenie mechanizmu elastycznego zapotrzebowania na energię bilansującą z aFRR;
- Uwzględnienie obowiązku stosowania faktur ustrukturyzowanych dla rozliczeń finansowych na rynku bilansującym.

Wprowadzenie mechanizmu elastycznego zapotrzebowania na energię bilansującą z aFRR

Mechanizm elastycznego zapotrzebowania na energię bilansującą z aFRR pozwala na określenie jaka część zapotrzebowania na energię bilansującą do pokrycia na platformie aFRR (ZEB^{aFRR}) ma być pokryta niezależnie od wartości ceny energii bilansującej z aFRR (CEB^{aFRR}), tj. ma charakter nieelastyczny. Pozostała część ZEB^{aFRR} ma charakter elastyczny i może być pokryta tylko w przypadku, kiedy CEB^{aFRR} nie przekroczy określonego progu cenowego, przekazanego przez OSP na platformę aFRR.

OSP w ramach mechanizmu elastycznego zapotrzebowania na energię bilansującą z aFRR dla każdego OREB określa następujące wielkości:

- Próg zapotrzebowania elastycznego na energię bilansującą z $aFRR^{G}$ do pokrycia na platformie aFRR ($prZEB^{aFRRG}$) – jest to wielkość dodatniego ZEB^{aFRR}, do której zapotrzebowanie na $aFRR^{G}$ ma być pokryte niezależnie od wartości CEB^{aFRR};
- Próg zapotrzebowania elastycznego na energię bilansującą z $aFRR^{D}$ do pokrycia na platformie aFRR ($prZEB^{aFRRD}$) – jest to wielkość ujemnego ZEB^{aFRR}, do której zapotrzebowanie na $aFRR^{D}$ ma być pokryte niezależnie od wartości CEB^{aFRR};
- Cenę zapotrzebowania elastycznego na energię bilansującą z $aFRR^{G}$ do pokrycia na platformie aFRR ($prCEB^{aFRRG}$) – jest to maksymalna cena, po której może zostać pokryta elastyczna część dodatniego ZEB^{aFRR};
- Cenę zapotrzebowania elastycznego na energię bilansującą z $aFRR^{D}$ do pokrycia na platformie aFRR ($prCEB^{aFRRD}$) – jest to minimalna cena, po której może zostać pokryta elastyczna część ujemnego ZEB^{aFRR}.

Zgodnie z ramami wdrażania platformy aFRR wielkość progu zapotrzebowania elastycznego na energię bilansującą z $aFRR^{G}$ i $aFRR^{D}$ nie może być mniejsza niż wymagana wielkość mocy bilansującej odpowiednio $aFRR^{G}$ i $aFRR^{D}$ wyznaczona zgodnie z zasadami określania wielkości FRR. W Zmianach nr 4/2025 WDB przyjęto dodatkowo, że wielkość progu zapotrzebowania elastycznego na energię bilansującą z $aFRR^{G}$ i $aFRR^{D}$ jest nie mniejsza niż wolumen aFRR zawarty w zagregowanej ofercie na energię bilansującą odpowiednio z $aFRR^{G}$ i $aFRR^{D}$ ($ZOEB^{aFRRG}$ i $ZOEB^{aFRRD}$), co zapewnia OSP możliwość pokrycia zapotrzebowania na aFRR co najmniej w wielkości wynikającej z wolumenu aFRR przekazanego na platformę aFRR.

Ramy wdrażania platformy aFRR nie wprowadzają ograniczeń na wartości cen zapotrzebowania elastycznego na energię bilansującą z aFRR. W Zmianach nr 4/2025 przyjęto, że cena ta będzie wynikała z najdroższej ceny ofertowej z $ZOEB^{aFRRG}$ i najtańszej ceny ofertowej z $ZOEB^{aFRRD}$, przy czym w przypadku $aFRR^{G}$ cena ta nie będzie niższa niż 1000 EUR/MWh, a w przypadku $aFRR^{D}$ cena ta nie będzie wyższa niż -1000 EUR/MWh.

W przypadku występowania wartości niepokrytego ZEB^{aFRR} powodującego zagrożenie dla bezpieczeństwa pracy KSE lub połączonych europejskich systemów elektroenergetycznych w związku ze stosowaniem progów zapotrzebowania elastycznego, Zmiany nr 4/2025 WDB przewidują możliwość tymczasowej zmiany ceny zapotrzebowania elastycznego na energię bilansującą z aFRR na wartość górnego lub dolnego limitu ceny określonego w metodzie wyceny energii bilansującej i międzyobszarowych zdolności przesyłowych wykorzystywanych do celów wymiany energii bilansującej lub obsługi procesu kompensowania niezbilansowań. O tymczasowej zmianie cen zapotrzebowania elastycznego OSP powiadamia Prezesa URE oraz publikuje stosowny komunikat na stronie internetowej OSP z dwudniowym wyprzedzeniem.

Uwzględnienie obowiązku stosowania faktur ustrukturyzowanych dla rozliczeń finansowych na rynku bilansującym

W zasadach dotyczących fakturowania i rozliczeń finansowych z dostawcami usług bilansujących oraz podmiotami odpowiedzialnymi za bilansowanie wprowadzone zostały postanowienia dotyczące obowiązku stosowania faktur ustrukturyzowanych.

Faktura ustrukturyzowana to szczególny dokument wystawiany przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur, zapisany w formacie XML zgodnym z oficjalną strukturą logiczną FA(3) udostępnioną przez Ministerstwo Finansów oraz z przydzielonym numerem identyfikującym fakturę w systemie.

PRZYCZYNA ZMIAN

Wprowadzenie mechanizmu elastycznego zapotrzebowania na energię bilansującą z aFRR

11 lipca 2025 r. PSE S.A. przystąpiły operacyjnie do platformy aFRR. Wraz z przystąpieniem do tej platformy weszły w życie zatwierdzone przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki zmiany Warunków Dotyczących Bilansowania, które w szczególności wprowadziły, zgodnie z regulacjami europejskimi, uwzględnianie cen energii bilansującej z platformy aFRR przy wyznaczaniu cen energii niezbilansowania (CEN) na polskim rynku bilansującym. Dołączenie do platformy aFRR przyczyniło się do zwiększenia bezpieczeństwa pracy krajowego systemu elektroenergetycznego (KSE), dzięki dostępowi do większego wolumenu rezerw aFRR. Jednocześnie, w związku z agresywnymi strategiami cenowymi oferowania energii bilansującej z tych rezerw przez podmioty z różnych krajów uczestniczących w platformie aFRR, występuje ryzyko bardzo wysokich lub bardzo niskich cen energii bilansującej z aFRR, co przekłada się na wartości CEN.

Wdrożenie mechanizmu elastycznego zapotrzebowania na energię bilansującą z aFRR pozwoli na ograniczenie ryzyka wykorzystania najmniej konkurencyjnych ofert z platformy aFRR, a przez to ograniczenie wahań CEN w związku z udziałem w platformie aFRR.

Uwzględnienie obowiązku stosowania faktur ustrukturyzowanych dla rozliczeń finansowych na rynku bilansującym

Z dniem 1 lutego 2026 r. przedsiębiorcy, w tym uczestnicy rynku bilansującego, będą podlegać obowiązkowi wystawiania faktur sprzedaży oraz odbierania faktur zakupu poprzez Krajowy System e-Faktur (KSeF). Uruchomienie systemu KSeF jest częścią reformy podatkowej wprowadzonej przez nowelizacje ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (t.j. Dz.U. z 2025 poz. 775 z późn. zm.) oraz rozporządzenia wykonawcze do tej ustawy.

KSeF jest platformą udostępnioną przez Ministerstwo Finansów, która umożliwia wystawianie oraz odbieranie faktur w ustrukturyzowanej formie. System ten funkcjonuje od początku 2022 r. w formie fakultatywnej, natomiast stanie się obligatoryjny od:

- 1 lutego 2026 r. – dla przedsiębiorców, których wartość sprzedaży w 2025 roku podatkowym przekroczyła kwotę 200 mln zł;
- 1 kwietnia 2026 r. – dla wszystkich pozostałych przedsiębiorców.

PLANOWANY TERMIN WEJŚCIA W ŻYCIE ZMIAN

Planowanym terminem wejścia w życie zmian jest:

- 1 marca 2026 r. w zakresie wprowadzenia mechanizmu elastycznego zapotrzebowania na energię bilansującą z aFRR;
- 1 lutego 2026 r. w zakresie postanowień dotyczących uwzględnienia obowiązku stosowania faktur ustrukturyzowanych.